

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . 6.—
 Tretji leta . . . 3.—
 Mesečno . . . 1.20
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 v.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
„Straža“ izhaja v pos-
edeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Slovenska ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Poglavje o veleizdaji in patriotizmu.

Nemški in nemškotarski časniki venomer tulijo in krulijo proti slovenskim „vleizdajalcem.“ „Stajere“ ne more nikdar dovolj na široko razkreniti svojih ust, ko kriči proti zavednim Slovincem: veleizdajalci! In protestantovsko-vsenemška „Marburger Zeitung“ se trudi svoj avstrijski patriotizem dokazati s tem, da Jugoslovonom očita veleizdajo. Drugega dokaza za svoje avstrijsko domoljubje tako ne more prinesiti. Tudi „Grazer Tagblatt“ kakor razjarjeni petelin naskakuje našo jugoslovansko politiko kot protiaustrijsko. Kajpada tudi brumna graška tetka „Tagespost“ ne sme Slovincem odreči svojega domoljubno-materinskega blagoslova ter naš škropi z naltolovanjem in ohrnjevanjem.

Slovinci smo mirno prenašali te očitke. Leta 1914 so nas preganjali, pretepali in tirali v ječe. Pri sodnijski preiskavi pa niso našli na nas niti pege in sence kakšne veleizdaje. Ravno takrat, ko so naši narodni mučeniki največ in najhujše trpeli vsled nesramne in podle nemškonacionalne gonje, so naši slovenski polki na bojiščih najsijajneje izkazovali slovensko zvestobo do cesarja in do države. Če pa mi sedaj od države zahtevamo, naj bo mati tudi proti Slovincem, ki so ji svojo ljubezen in vdanost dokazali s potoki krvi, to vendar ni protiaustrijsko ali veleizdajalsko. To smo zahtevali in to bomo zahtevali, dokler ne dosežemo svojih ciljev.

Toda med Nemci prihaja na površje močna struja, ki zavzema zoper državo in njenega vladarja stališče, kakršnega Slovinci nikdar niso zavzeli. Ker je pisal cesar Karel znano, za mir posredujoče pismo svojemu svaku princu Sikstu Parmskemu in ker je grof Czernin moral iti, grozijo ti ljudje celo z burjo. Sedaj smatrajo, da je ugoden trenotek, da javno odkrijejo svoje sree — za Hohenzollernce. Neprestano so iskali vzroka za nastop proti Habsburžanom. In sedanji politični položaj smatrajo za primerne, da dajo duška svoji ljubezni in srčenemu nagnjenju za pruske Hohenzollernce.

V Gradcu so nemška društva skupno skovala

resolucijo, v kateri so hoteli graški prusofili nastopiti celo proti osebi vladarjevi. Graška „Tagespost“ od sobote, dne 20. aprila, milo toži, da je moral c. kr. državni pravdnik te nemške patriote prijeti po § 63 in jim zapleniti dotično resolucijo radi zločina razžaljenja Veličanstva. „Tagespost“ pripominja, da je državno pravdnštvo naperilo proti vsenemškim patriotom samo objektivno in ne subjektivno postopanje. Vprašamo višje c. kr. državno pravdnštvo v Gradcu:

Zakaj se ne meri tukaj z enako mero? Slovence, katerim niste mogli dokazati ne trohice, kar bi jim spravljalo v navskrižje s § 63 in sorodnimi paragrafi, se je gonilo kot ročarje okoli, metalo v ječe, kjer so trpeli tedne in mesece. Nemci, ki so v označeni resoluciji jasno nastopili proti osebi presvitlega cesarja, pa se še brezskrbno gibljejo doma in še lanko naprej hujskajo in rujejo, kolikor jim drago.

Dokazov in suhih dejstev, ki govorijo, da se je med Nemci pojavila močna in vedno bolj naraščajoča struja, katera zavzema zoper državo, zoper Habsburžane in zoper našega cesarja stališče, ki ga ne more odobravati noben domoljubni Avstrijec, je dovoli in množijo se vsak dan. Nemški trg Fürstenfeld na Srednjem Stajerskem je sklenil, da priredi koncem aprila „Karlov teden“ v korist fonda za oslepele vojake. Vsled zadnjih dogodkov na Dunaju pa so Fürstenfeldski Nemci dne 18. t. m. sklenili, da odpovejo Karlov teden in da bodo pobirali raje za nemška napadalna društva Südmark in Schulvereine. Ali niso ti nemški zagrizenci v resnici krašni in zgledni avstrijski patrioti?

Dokaz, da imamo v Avstriji opraviti med Nemci z ljudmi, ki poznajo samo „zvestobo na odpoved“, sta nam tudi poslanca Langenhan in Kraft. Langenhan je dne 15. aprila, kakor smo že poročali v predelkovih „Straži“, govoril o „popolnoma temnem razlogu“, ki je povzročil Czerninov padec, nastopal je proti „temnim dogodkom“, proti „neodgovornim činiteljem.“ Vsak poštenočuteč Avstrijec dobro ve, kam merijo te besede. In poslanec mesta Meran, Kraft, je grozil, „da si mora nemški narod urediti svoje razmerje do države tako, kakor ureja država svoje razmerje do nemškega naroda. Če bi mi Slovinci svo-

je ravnanje napram državi določevali po tem, od nemškonacionalne stranke slovesno proglašenem nalogu, potem o avstrijskem patriotizmu v naših krajih ne bi bilo sledu. Dosedanji vladni sistem v Avstriji namreč priznava Nemcem in Madžarom prvenstvo in vladstvo, Slovanom pa ravstvo in hlapčevstvo. Kje je torej doma nesebično avstrijsko domoljubje, ali me! nemškimi zagrizenci ali med zapostavljenimi Slovinci. Kje so veleizdajalci?

Za Gradcem, za Fürstenfeldom, za Langenhanom, za Kraftom in mariborskim Mravlaggom (ki je že na shodu v St. Ilju razlagal vsenemški evangelij o avstrijski državi in Nemcih), bodo gotovo prišli še tudi mnogi, mnogi drugi. Za vsenemškimi hujskači ponosno capljajo nemško-liberalni gospodje v gospodski zbornici. Dne 23. aprila so načelstva ustavovorne in srednje stranke imela daljše posvetovanje. Sklenili so, da zahtevajo od predsednika zbornice, princa Windischgrätza, da mora sklicati gosposko zbornico za prihodnjo soboto k posvetovanju o politični situaciji, ki je nastala vsled odstopa grofa Czernina. Nemški plemiči grozijo, da če pride Windischgrätz ne bo ugodil njih želji, bosta obe skupini stopili pred javnost s „primerno izjavo.“ To dokazuje, kako je tudi med plavokrvnimi avstrijskimi Nemci zavladal nemški nacionalizem in nemškonacionalna zagrizenost. Ti gospodje ne najdejo besede, da bi pohvalili mirovno stremljenje našega plemenitega cesarja, njim je samo pri sreč poglabitev zavezniške politike napram Nemčiji. Nadalje zahtevajo ti nemški gospodje, da se morajo v bodoče vsa državna podvzeta vršiti v okviru konstitucije. To se pravi z drugimi besedami: Cesar naj ne ponovi več svojih mirovnik poskusov, ako tega ne odobrijo od Nemcev in Madžarov komandirani ministri. Ta izjava se je sprejela skoro enoglasno. Samo dr. pl. Wittek in baron Engel sta glasovala proti. Dunajski župan dr. Weisskirchner in bivši minister pl. Leeth pa sta prišla „prepozno.“ Ustavovorna stranka je sprejela enakotno resolucijo celo — soglasno.

To so samo odlomki dogodkov v nemškem taboru, ki jasno pričajo, kak duh je zavel med raznoimenskimi nemškonacionalnimi strankami.

To si je treba dobro zapomniti, ko bodo nemš-

LISTEK.

Domača zgodovina in ljudska vzgoja.

Nova doba naznanja vsepovsod svoj nastop — z velikimi bolečinami sicer, a nevzdržno. Porajajo se nove potrebe, odpirajo novi vidiki, pokajo stari obročji, kakor prazne očesne luknje v mrtvaški lobanji zijaajo v nas prejšnji in po vojni povzročeni nedostatki.

Pod strahovitimi udarci svetovne vojne katastrofe se je posebno jasno pokazalo, koliko je vredna elastičnost mišljenja in žilavost volje. V polnem obsegu se dejstveno psihološki zakon, da pred dejanjem gre spoznanje. Slepec na potu je vse „praktično“ delovanje brez zadostnega umskega spoznanja. Ves sedanji duševni pokret med narodi kaže zlasti, kolikega pomena je spoznavanje zgodovine. Nikakor ni zgodovina samo za to, da z mišnimi historijami pase našo radovednost ali obtežuje naš spomin z mrtvimi imeni in letnicami, marveč za poedince in narod je velikega vzgojevalnega pomena.

Demokratska misel je zavela tudi kakor svež veter po znanstvu, zlasti še zgodovinskem. V dobi, ko ljudske mase niso več le pasivni element, marveč državotvorni činitelji, tudi zgodovina ne tiči več v aktivni pretkanji diplomatov in v blestečih palačah narodov in grofov, marveč stoji med ljudstvo do zadnje kmetijske in delavske kože. Zato pa tudi pozna-

vanje zgodovine ni le last t. i. inteligentne aristokracije, marveč historična zavest mora prešiniti tudi najširje sloje. Kar je za posameznika zavest in spomin, to je za celotne narode njih zgodovina. Vsak narod ima svojo zgodovino, kakor ima vsak narod svojo preteklost. Četudi narod v svoji zgodovini ne more pokazati mogočnih kraljev, ki so morda svet strahovali in ne svoje moči nad drugimi narodi, je že to veliko, če iz svoje zgodovine dobi živo zavest, da se mu je stoletja delala krivica in da je za svojo dolgo in zvesto službo v korist tujcu žel le nevhvaležnost in zaničevanje. Že ta zavest, kljub obujanja v sreč ljudstva zgodovina, je neprecenljive vrednosti in prvi pogoj, da se narod izvije iz sužnjega položaja. Politična svoboda brez zgodovinske zavesti je nemogoča, nima opore v ljudstvu in ne more biti trajna.

Zgodovinski pouk podaja dalje ljudstvu estetsko izobrazbo, budi in zlahka umetniški čut. Domača zgodovina usposablja ljudstvo, da zna ceniti dela svojih dedov, svoje starine, da iz svojega proizvajalca okusne oblike pri obleki, pri stavbah, pri hišni opravi, v vsem svojem žitju in bitju. Vandalsko razdiranje in pobijanje starinsko-umetniških predmetov je najslabše znamenje ljudske nekulturnosti.

V vzgojevalnem oziru je zgodovina nenačdomestljivo sredstvo vzgoje za posameznika in za ljudstvo. Vpogled v zgodovinski razvoj širi človeku in narodu obzorje, razrešuje uganko sedanjosti, svari pred usodnimi pogoji, kaže nazorno vzroke, ki upropaščajo narode. Ne zunanji udarci, marveč znotranja oniloba korleje narodom grob. Zmisel za zgodovino varuje pred enostransko ideologijo v političnih, so-

cijalnih, kulturnih vprašanjih. Vedno še velja izrek starega Cicerona: zgodovina je luč resnice, učiteljica življenja.

Neprecenljivo veljavo ima zgodovinska snov za vzgojo resne, žilave volje. Ob zgodovinskih spominih je Grk in Rimljan likal svojo mladino in če pogledamo v sv. pismo, ali ni pred vsem historična metoda, po kateri se naj večnoveljavne ideje vcepljajo v mlada srca? „Dela očetov“ je pripovedoval Izraelec svojemu potomstvu in oznanjevanje evangelija se je od početka vezalo na dejanja, torej na zgodovinske dogodke. Prvi oznanjevalci: Peter, Stefan, Pavel predstavljajo ljudstvu v markantnih potezah njegove zgodovine in ga hočejo po tej poti pridobiti za Kristusov evangelij.

V resnici, mogočni vtisek napravi na človeka tok človeške zgodovine. S starim grškim filozofom nam zgodovina kliče v zavest znani stavek: *panta rhei, vse beži, vse se spreminja, stalna na tem svetu le sprememba je*. „da govorimo s Preradovičem. A zgodovina nam kaže, da se skozi to deročo reko večnih sprememb vendar vleče zlata žila trajnih vrednot in vsak človek more in mora k tej zlati žili priložiti vsaj majhno zrnce svojega dela in truda.

Slavni Newton je zgrabil nekdanj rokove pokosene trave in vzkliknil: *ta trava mi pričuje, da je Bog*. Slično je slavni Linne, ki je tako izvrstno poznal zakone, ki vladajo v rastlinstvu, priznal, da je videl v rastlinstvu iti mimo nekoga neskončno modrega in vsemogočnega.

Tako tudi zgodovinar, ko ima pred svojimi očmi celokupen tok človeške povestnice, nekam čuti utripanje žile višjega razuma, ki po svojih nedoumnikih

žilo, katere zadeve bi naj med narodi ostale skupne in kakšni skupni organi bi naj bili poklicani, da upravljajo te zadeve. V okvirju ustavodajnih narodnih skupščin bi se naj socialna demokracija zavzemala za to, da bi gospodarske zadeve ostale skupne ter da bi ne prišlo med njimi do promet ovirajočih omejitev, svobodne selitve in izmenjave blaga.

Na podlagi pogodb med narodi bi se nadalje naj uredilo: varstvo narodnostnih manjšin, poprave mej med narodi, na podlagi katere bi naj posamezne občine bile priklopljene kakemu drugemu narodnemu okolišu, kakor k tistem, za katerega so se odločile na podlagi ljudskega glasovanja.

Socialna demokracija se bo v okvirju ustavnih narodnih skupščin zavzemala za to, da bo moral vsak narod dovoliti kak drugi manjšini v okolišu zadostno zaščito in obširnih jezikovnih pravic, da si na ta način tudi on zagotovi enako zaščito in enake pravice v tujih jezikovnih okoliših.

Ali je mir v Brestu-Litovskem veljaven?

O tej zadevi piše „Arbeiter-Zeitung“ dne 24. aprila:

Osrednje vlasti so v Brestu-Litovskem sklenile mir z Rusijo. Kljub sklenjenemu miru se paenkrat pojavlja vprašanje, če je v Brestu-Litovskem sklenjeni mir še sploh veljaven. Zakaj očitno je, da nemško državno vodstvo doletela te mirovne pogodbe ne smatra več za zadostna; da hoče dežele, ki so po doletitvi te pogodbe ostale last Rusije, ločiti od ruske države in jih po personalni uniji zvezati z Nemčijo. Nemška državna vlada se ne čuti več navezane na mirovno pogodbo v Brestu-Litovskem. Vsed tega izgubi seveda mirovna pogodba vsako veljavo.

Kakšen je predvsem pravni položaj? Mir v Brestu-Litovskem je končnoveljavno ločil od Rusije štiri dežele: Kuronsko, Litvansko, Poljsko in Ukrajino. Kar dostaja Ukrajine, je Rusija priznala, da bodi Ukrajina samostojna država in se je zavežala, da sklene mir s to državo. Kar dostaja Kuronske, Litvanske in Poljske, je Rusija priznala, da te dežele ne tvorijo več dela Rusije ter da morejo osrednje vlasti državni red teh treh dežel poljubno urediti „sporazumno“ z njihovim prebivalstvom. Čisto drugače se pa glasi pogodba v Brestu-Litovskem glede Livonske in Estonske. Ti dve deželi tudi z mirovno pogodbo v Brestu-Litovskem nista bili odtrgani od Rusije. Pogodba je priznala Nemčiji samo pravico, da sme te dežele imeti zasedene po „policijski sili“, dokler se ne vrne red v deželi. Toda ta mimogredoča okupacija ne spremeni nič na tem, da tvorita Livonska in Estonska še tudi dandanes, tudi po „nemškem miru“ v Brestu-Litovskem, del ruske države. To je tudi nemško državno vodstvo izrecno priznalo. Ko je nemški državni zbor razpravljal o miru v Brestu-Litovskem, je državni podtajnik baron Busche na vprašanje glede državnega stališča obeh dežel odgovoril z izjavo, da se slejkoprej spadata pod „vladstvo“ Rusije. Tak je torej pravni položaj.

Sedaj pa politika! Pretekli ponedeljek je rekel državni kancelar grof Hertling odposlanstvu, ki je prišlo k njemu iz Livonske in Estonske, da je nemški cesar voljan, vzeti obe deželi pod zaščito države ter da hoče podpirati poskus obeh dežel se odcepiti od Rusije. Želja obeh dežel, biti združeni z Nemčijo s personalno unijo, se bo dobrohotno preizkuševala. Državni kancelar torej ne trdi, da sta obe deželi že vsled miru v Brestu-Litovskem odtrgani od Rusije; on trdi, da se hočeta sedaj, po sklenjenem miru, odtrgati od Rusije, h kateri se vedno pripadata, in odposlanstvu obljubi k temu podporo nemške države. Nekaj tednov pozneje, ko je bila podpisana pogodba, vsled katere se glasom prvega člena Nemčije zaveže, da hoče v bodoče živeti z Rusijo v miru in prijatelstvu, izpove nemški državni kancelar javno, da hoče Nemčija dve ruski provinci podpirati v stremljenju, da bi se odtrgali od Rusije!

Na kako mednarodnopravno pravico se torej nemška politika ne more sklicevati. Morda na kako moralno pravico, ki je višja kakor so vsa zapisana pravila? Grof Hertling pač misli tako; zastoj ne reče, da je odcepitev obeh dežel njih lastna želja. In višja kakor vse pogodbe je vendar pravica samoodločbe narodov! Seveda sta Kühlmann in Czernin v Brestu-Litovskem zelo odločno ugovarjala proti zahtevi, da bi se naj ta pravica priznala vsem narodom in da bi se naj povsod uporabljala. Toda naj bo temu tako ali tako! Kako pa je s pravico samoodločbe v Livonski in Estonski?

Nikakor ne dvomimo, da si Nemci v teh deželah želijo, da se jih priklapi k Nemčiji. Toda v teh deželah so Nemci samo veleposessniki-plemenitaši in majhen del mestnega prebivalstva, k večjemu še d protestantske duhovščine, vsega skupaj gotovo ne več kakor ena dvajsetinka prebivalstva. Devetnajst dvajsetink je Letov in Estov. Da bi pa tudi ti želeli biti pridruženi k Nemčiji, si še celo najbolj vneti aneksionisti ni drznili trditi. Torej se tudi na pravico samoodločbe narodov v Livonski in Estonski ne bodo mogli sklicevati.

Ostane torej za Nemčijo le še eden naslov pravice: moč nemškega orožja. Ta naslov pravice je kajpada neoporečen, Rusija je tako slaba, da si bo

bržčas morala pustiti dopasti še tudi to amputacijo. Kaj naj torej ovira Nemčijo, da stori to, kar ji je v prid? Seveda se bo vojska vsled tega, kakor se domneva, podaljšala. Kajti Amerika ne bo v tem izvrševanju moči spoznala Wilsonovih temeljnih načel, glede katerih se je grof Hertling še pred enim mesecem izjavil, da jih prizna; Anglija in Francija se bosta branili do zadnje kaplje krvi, ako zgradi Nemčija na vzhodu sistem gospodarstva, ki bi ji zagotavljal neizpodbitno nadvladstvo na suhem in ki bi napravil kar iz vseh drugih samostojnih evropskih velesil na suhem države drugega razreda. Toda kaj je končno ležeče na tem, ako traja vojna eno leto več ali manj? Glavno je, da se konča z dobrim vspehom. Da pa bo ta končni izid dober, je, kakor se zdi, mnenje vsega nemškega naroda.

Kajpada se lahko dvomi tudi o tem. Tukaj je ogromno rusko telo. To telo so odrezali od Črnega morja in se ga hoče še tudi od Vzhodnega morja odrezati. Rusije bi imela dohod do morja le še na visokem severu, kjer je morje zamrznjeno več kakor 1/2 leta in na daljnem jugovzhodu, kamor ima rusko blago preveč dolgo pot. Vso Evropo je vselej znova vznemirjalo, ker si je hotela majhna Srbija priboriti dohod ko morja, velika ruska država bi pa naj mogla biti brez dohoda o morja? Ker je Nemčija izpodrinila Rusijo od Vzhodnega morja, bo morala Nemčija to plačati z novo vojno, kakor hitro se bo čutila Rusija močno dovolj, da jo začne. Do tiste dobe pa bota oba naroda, ruski in nemški, morala napeti vse svoje sile, da se pripravita za novo vojno.

Končno je pa vse to zadeva Nemčije. Mi nimamo nobenega vpliva na sklepe Nemčije. Toda ne smatramo za odveč, če vprašamo barona Buriata, jeli vstraja pri izjavi grofa Czernina, da bo Avstro-Ogrska posestno stanje njenih zaveznikov, kakor je bilo pred vojno, sicer branila, ne bo pa nadaljevala vojne za noibene pridobitve ozemlja, ne za svoje in tudi ne za nemške.

Amerika in Švica.

Vojska ni volivala neugodno le na gospodarstvo vojujočih se, ampak v veliki meri tudi na ono nepristranskih držav. Osebito se imajo boriti vse nevtralne države z velikimi težkočami radi prehrane. Nedavno temu so bili na Nizozemskem veliki lakotni nemiri, že poprej pa smo čuli o enakih nemirih na Švedskem.

S tem, da sta se Angleška in Amerika polastile ladijskega prostora Nizozemske in Skandinavskih držav, se prehranjevalne razmere v teh deželah seveda ne bodo zboljšale. Ententa rabi svoje in zaplenjeno ladjevje pač v prvi vrsti za-se, za prevažanje živil, vojnih potrebščin in moštva. Nevtralei naj čakajo.

To mora posebno občutiti Švica.

Glasom pogodbe, sklenjene med Švico in Združenimi državami Severne Amerike, bi morale slednje dobaviti Švici počenši z decembrom 1917 mesečno 30 tisoč ton žita. Do konca marca t. l. pa Amerika še ni dobavila niti ene tone. Sedaj jim obljubujejo, da se v to porabijo holandske ladje.

Med tem pa nakupujejo isti Amerikanci prav pridno živila in druge potrebščine v Švici. V ta namen so ustanovili poseben urad, ki nakupuje pred vsem sir vseh vrst, mast, olje, kožo, strošnice itd. Potem fine kovine, cement in drugo. Ta urad je naročil 1.500.000 jardov (1.365.000 metrov) blaga za kakor uniformne in 500.000 hlače. Umavno je, da delajo Švicarji pri tem izvrstne kupčije. Toda zato pričakujejo zamenj kompenzacij v obliki obljubljenega žita. Nemčija je sicer zagotovila za ladje pod Švicarsko zastavo prosto pot, toda Amerika bo za Švico namenjeno žito poslala pod lastno zastavo, vsled česar bota ti transporti seveda v veliki nevarnosti, da jih potope nemški podmorski čolni. V tem slučaju bo morala Švica še dalje čakati.

Državno gospodarstvo pri nas in drugje.

Nemška valuta ima v nevtralnem inozemstvu mnogo večjo veljavo nego avstro-ogrška. In vendar bi moralo v resnici biti razmerje ravno narobe. Avstro-Ogrska je še danes povečini agrarna država in ima torej vse predpogoje za zdrav razvoj po vojski. Nemčija pa je nasprotno po 70% industrijska in le po 30% agrarna država. Ker se bo imela nemška industrija po vojni brezdvomno boriti z velikimi težkočami in sicer na eni strani pri dobavi surovin, na drugi strani pri zopetni pridobitvi odjemalcev in tržišč, ki jih je izgubila tekom vojne, je pričakovati, da bo njen gospodarski položaj po vojni vse drugo, nego ugoden, vsekakor pa manj ugoden, nego gospodarski položaj Avstro-Ogrske, ki kot agrarna država ne bo v tako visoki meri odvisna od inozemstva, kakor industrijska Nemčija. Zato bi tudi kredit Avstro-Ogrske moral biti večji, nego oni Nemčije. In vendar je to ravno narobe. Zakaj to?

Pri nas smo delali dolgove kar vse vprek, ne da bi bili skrbeli sproti tudi za obrestovanje, a ka-

moli za odplačevanje teh dolgov. Nasprotno pa je nemški Reichstag dovoljeval sproti nove davke, ki so zagotavljali obrestovanje in odplačevanje naših vojnih posojil. Brez ozira na davek od vojnih dobičkov, ki bo trajal le za čas vojne in ki je proračunjen na eno in pol do dveh milijard mark letno, je Reichstag dovolil leta 1916 davek od blagovnega prometa in koleke od voznih listov in listin, ki prinaša lepih 800 milijonov mark. Leta 1917 je Reichstag dovolil davek od oglja, ki je proračunjen na 1200 milijonov mark. Sedaj pa razpravlja Reichstag o novih davčnih predlogih, med katerimi so glavni monopol na žganje, ki bo prinašal državi 800 milijonov mark letno. Dalje se povisa davek na vino, pivo, peneče vino, mineralne vode in umetne pijače. Potem carina na čaj, kavo in čokolado, poštni tarifi in vozni davki. Dohodek vseh novih davkov je proračunjen brez vojnega dobička na 3179 milijonov mark. Vsi dozdaj v Nemčiji uvedeni in od Reichstaga dovoljeni novi davki so proračunjeni na 5379 milijonov mark, pa čemur pa davek od vojnih dobičkov ni vračunjen. S temi novimi davčnimi dohodki bo mogla Nemčija ne le kriti obresti vojnih posojil, ampak tudi pokrivati stroške, ki jej narastejo za oskrbovanje invalidov in vdov ter sirot padlih vojakov.

In v tem obstoji tudi ena tajnosti za razliko med avstrijsko in nemško valuto. Dočim skrbe sedaj že v Nemčiji zato, da se ohrani ravnotežje v državnem gospodarstvu, se delajo pri nas kar tje v an dan naprej novi dolgovi, ne da bi se mislilo na to, kako se bodo ti dolgovi tudi poplačali, toda kaj poplačali, obrestovali. Mi še danes ne vemo, kako bomo plačevali ogromne obresti ter invalidne, vdovske in sirotinske rente. In vzrok? Postati moramo vsi katoni in ponavljati o vsaki priliki: Sicer sem pa mnenja, da treba dualizem razrušiti.

Napetost med Nemčijo in Nizozemsko.

Med Nemčijo in Nizozemsko postaja razmerje od dne do dne vedno bolj napeto. Na Nizozemskem je prebivalstvo skoro do zadnjega moža navdahnjeno sovraštva proti Nemčiji. Če bi teritorialni položaj Nizozemske ne bil tako neugoden, bi bila Nizozemska sigurno že davno se tudi v vojaškem oziru pridružila ententi. Zadnji čas se je razmerje med Nemčijo in Nizozemsko zopet zelo poostrišlo. Govorji se o ultimatu Nemčije Nizozemski. Poslednja je namreč dala večino svojih ladij na razpolago ententi. To pa smatra Nemčija za prelomitev nevtralnosti. Oficialno se sicer zatrjuje, da so vesti o ultimatu neresnične, a gotovo pa je, da severne nevtralne države ne bodo več dolgo ostale mirne, posebno sedaj ne, ko vse nemška struja v Nemčiji vedno glasneje zahteva, da naj nemška armada zasede Nizozemsko, kakor je zasedla Belgijo.

Guatemala — nov sovražnik Nemčije.

Iz Washingtona se dne 23. aprila poroča:

Ko so bile med Guatemala (majhna ljudovlada v Srednji Ameriki) in Nemčijo pretrgane diplomatske zveze, je vsled izmenjave not med Guatemala in severoameriškim državnim tajnikom Lansingom sklenila Guatemala, da se postavi v vrsto zaveznikov. Od danes naprej se nahaja Guatemala v vojnem stanju z Nemčijo in njenimi zavezniki.

Nova vojska med Nemčijo in Rusijo?

Iz Kijeva poročajo, da je ruski general Kornilov organiziral v južni Rusiji precej močno rusko armado, s katero bo pričel ofenzivo proti Nemčiji. Zavzel je baje že mesto Jekaterinoslav, katero so imele zasedeno nemške čete. Tudi Nikolaj Nikolajevič se nahaja pri Kornilovih četah.

Francosko bojišče.

Razven hudih bojov v kotu med rekami Somme — Luce — Avre pri vasi Hanguard nobenih večjih vojnih dogodkov. Nemcem se je posrečilo zavzeti vas Hanguard ter nekoliko pomakniti bojno črto bližje proti Amiensu.

Pomorska bitka ob flandrijski obali.

Iz Berolina se z dne 24. aprila uradno poroča: V noči od 22. na 23. aprila je po hudem obstreljevanju priplulo nekaj majhnih angleških križaric v spremstvu številnih rušilcev in motornih čolnov pred obrežje pri Ostendu in Zeebrüggu z namenom, da bi razdejali tamošnje jezove in pristaniške naprave. Po izpovedi vjetnikov bi naj štiri stotnije angleških pomorščakov stopile na suno, zasedle pristaniške jezove v Zeebrüggu ter uničile vse tamošnje stavbe, topove, vojne gradivo ter v pristanišču zasidrane ladje. Od teh štiri stotnij je bilo samo le okrog 40 pomorščakov izkrcanih na obrežje in še ti so bili deloma usmrčeni, deloma pa vjeti. Na visokih is

ozkih zidovih pristaniških jezov je prišlo do srditega boja. Od angleških križark, ki so se udeležile tega napada, so bile majhne angleške križarke „Iphigenia“, „Intrepid“, „Syrius“ in še dve drugi po imenu poznani angleški križarki fik pred obalo potopljene. Artilerijski ogenj je tudi potopil tri angleške rušilce in več torpednih motornih čolnov. Pristaniške naprave in obrežne baterije niso bile poškodovane, pač pa nekoliko eden nemški torpedni čoln.

Angleško uradno poročilo pa pravi:

Napad je izvršil podadmiral Rager. Udeležilo se ga je nekaj angleških in francoskih rušilcev ter 6 zastarelih in sicer 20 do 30 let starih angleških križark, z namenom, potopiti 5 z betonom napolnjenih križark v kanalu in če mogoče pred vhomom v pristanišče. V Ostendu sta dve ladji običali ob obali ter bili razstreljeni. V Zeebruggu sta dosegli dve ladji svoj cilj, bili potopljeni ter pred vhomom v kanal razstreljeni, ena ladja je pa običala ob obrežju. Sovražni rušilci in druge ladje so trpele škodo.

Angleški kralj je k vspehu brzojavno čestital admiralu Ragerju.

Zaplemba „Straže“ pred sodnijo.

Državno pravdnštvo je zaplenilo v „Straži“ 2. aprila 1918 št. 26 članek „Pogojna zvestoba.“ To zaplemba je c. kr. okrožna sodnija v Mariboru potrdila s sklepom 4. aprila. Ker je smatral naš urednik to zaplemba za neopravičeno, se je pritožil, vsled česar se je vršila dne 20. t. m. pred tukajšnje okrožno sodnijo javna razprava. Predsedoval je razpravi deželno-sodni svetnik Kronasser, ki je vodil razpravo izključno v nemškem jeziku. Slovenski se je prečital le samo zaplenjen članek. Zaplemba se je utemeljevala s §§ 800 in 302 k. z. (pregrešek proti javnemu miru in redu).

V utemeljevanju zaplembe je rečeno, da vsebuje članek vrsto nedokazanih, dinastiji in državi sovražnih dejanj Nemcev, častnikov, ter kritikuje postopanje oblasti z očitnim namenom, hujskati na sovraštvo proti Nemcem ter s psovanjem, navažanjem peresnic in potvorenjem dejstev vzbujati sovraštvo proti državnim oblastim.

Državni pravdnik Verderber je — v nemškem jeziku — utemeljeval zaplemba ter skušal dokazati, da je mariborska cenzura zelo obzirna in da ravno „Straža“ nima nikakega razloga, da bi se pritoževala. V zaplenjenem članku se navažajo razni nedokazani, nepatriotični čini Nemcev in se hujška proti Nemcem. Zaplemba je torej povsem opravičena. Predlaga, naj se priziv zavrne.

Urednik Stupan povdarja predvsem, da se ni še nikdar pritožil proti neki zaplembi. Toda zaplemba članka „Pogojna zvestoba“ ga je osupnila. Tendence zaplenjenega članka ni hujskanje proti javnim oblastim, niti proti Nemcem, pač pa povdarjanje patriotičnega mišljenja slovenskega ljudstva napram državi in njegova zvestoba do habsburške dinastije — navzlic raznim v članku popisanim dogodkom — ter je protest proti omalovaževanju zaslug naše armade.

Prvi odstavek ugotavlja samo neprimerno ponašanje Nemcev pri odkritju buršovskega spomenika v mestnem parku leta 1913, drugi potek veselice v ljudskem vrtu na dan umora prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge.

V daljnih izvajanjih članka se le slikata potek znanega zborovanja v Gradcu v nasprotju s patriotičnim čustvovanjem slovenskega ljudstva, izraženo v naši majniški deklaraciji iz leta 1917, ter povdarja, da naša zvestoba napram Avstriji in dinastiji ni pogojna, kakor ona Nemcev: saj jim je to očital celo poslanec Steinwender na shodu v Spitalu.

Vsa v članku navedna dejstva so splošno znana, o njih se je že večkrat razpravljalo v raznih listih. Tudi o graškem shodu je bil izdan komunike in dolgo poročilo. Zato je trditev, da prinaša zaplenjeni članek nepotrjene izreke iz dejanja Nemcev in nekaterih častnikov, neutemeljena. Sicer pa odlok niti sam ne trdi, da bi bila navedena kritika neopravičena.

V zaplenjenem članku se nikjer ne poziva k sovražnostim proti Nemcem ali k zaničevanju državnih oblasti, najmanj se pa hujška proti kakemu samostojnemu oddelku cesarske armade. Ako je v članku govor o posameznih častnikih, teh še ni mogoče smatrati za samostojen oddelk cesarske armade.

Urednik je nato omenil, da mu je bil dostavljen nemški sklep o zaplembi. Sprejel ga je molče. Toda vpraša: Kaj bi storil urednik „Marburger Zeitung“ v podobnem slučaju — slovenski odlok? Urednik, ki bi zagrešil kaj podobnega, bi pač moral izginiti preko noči. Končno je urednik predlagal, naj se zaplemba razveljavi.

Sodni dvor se je nato umaknil na posvetovanje. Čez kakih 20 minut je predsednik prečital razsodbo, s katero se priziv zavrne in zaplemba potrdi. Naš urednik se je proti razsodbi pritožil na višjo deželno sodnijo v Gradcu.

Politične vesti.

Mariborska cenzura. „Marburger Zeitung“ z dne 20. aprila prinaša napad na cesaričinega brata Siksta Parmškega, ker je dobil od francoskega predsednika Poincaréja vojni križec, ter končuje: „Vojni križec daje Franciji najhrabrejšim vojakom. Vojuje se torej proti nam!“ Vsakdo lahko razbere, komu velja ta napad na cesaričinega brata, samo mariborski cenzorji ne!

Vedno lepše! Nedeljski dunajski listi priločujejo zopet nove sklepe nemških društev, v katerih pravijo, da bodo spremenili svoje stališče nasproti državi in vladi. Tako nemškonskacionalno društvo za Avstrijo, nemško ljudsko društvo za Koroško in nemško ljudsko društvo v Rajhenburgu na Češkem. Posebno zanimiva pa je ta-le vest: V Gradcu je cela vrsta nemških društev sklenila sklepe, v katerih se izražajo društva o Czerninovem odstopu. Toda cenzura je prepovedala, da se sklepi objavijo. Obenem je državno pravdnštvo v tej zadevi upeljalo objektivno kazenskosodno postopanje po § 63 k. z. Ta paragraf govori o razžaljenju Veličanstva.

Kaj Nemci zahtevajo. Iz Dunaja se nam poroča: Nemški poslanci hodijo sedaj nepranehom okoli ministrov ter zahtevajo, da se začne proti Jugoslovonom in Čehom strožje postopati. Račovedni smo, ali bo vlada upala ugoditi željam nemških poslancev, kojih društva po vseh pokrajinah delajo sklepe, da je treba spremeniti stališče nasproti državi. Nemško ljudsko društvo na Koroškem je celo sklenilo, da je treba Jugoslovane upogniti ali streti. Bomo videli!

Zahteve avstrijskih Nemcev. Po poročilu čeških listov zahtevajo avstrijski Nemci od vlade sledeče: Ustanoviti se mora okrožno sodišče v Trutnovem; okrajna glavarstva, kazenski davčni okraji in rudarske oblasti se morajo deliti v dva dela, v nemški češki, in sicer v administrativnem in narodnem oziru; v teh nanovo urediti jezikovne razmere; te odredbe se naj smatrajo kot priprava in temeljna podlaga za ustanovitev samostojne nemške češke province. Glede na državnopravne zahteve Jugoslovancev in Čehov se zahteva, da se naj omeji svoboda tiska, društvena in zborovalna pravica. Državne uradnike in duhovnike, ki so podpisali češko in jugoslovansko deklaracijo in jo podpirajo, je treba kazensko zasledovati. Zahteva se ustanovitev nemške mornariške šole v Trstu. Nemci so zahtevali od ministrskega predsednika, da jim mora odgovoriti do sobote. Na te nesramne in docela blazne nemške zahteve treba pripomniti, da bi bilo na našem slovanskem jugu veliko premalo jetnišnic za tiste Jugoslovane, kateri so po podpisali jugoslovane, kateri so podpisali jugoslovansko deklaracijo in jo podpirajo; zakaj ves slovanski jug bi bil na mah spremenjen v eno samo veliko jetnišnico.

Brez moči. Nemški poslanci iz alpskih dežel so popolnoma potrti radi jugoslovanskega gibanja. Na svojih shodih in vladi nasproti zatrjujejo, da nimajo nobene moči več proti velikanski sili jugoslovanske misli. Verjamejo. Zato moledujejo, naj jim vlada pomaga. Tudi dobro. Preganjanje je rodilo našo misel, a zatrlo je ne bo!

Slovani pri ministrskem predsedniku. V sredo, dne 24. t. m., so bili poslanci Haberman, Hruban, Korošec, Pogačnik, Stanek in Tusar kot zastopniki Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba pri ministrskem predsedniku. Vprašali so ga, ali so nemškomesčanske stranke res predložile vladi enostranske narodne zahteve, po katerih bi se naj preganjali Čehi in Jugoslovani. Načelje so ga vprašali, ali je ministrski predsednik pripravljen izpolniti te nemške zahteve, mogoče kot plačilo za to, da niso samo nemškomesčanske stranke, temveč tudi gosposkozbornične stranke prestoli in državi odpovedale zvestobo. Ministrski predsednik je priznal, da se je sicer zadnji čas razpravljalo o znanih zahtevah nemškomesčanskih strank, a je izjavil, da še dosedaj odločitev ni padla. O krivcah napram katerimkoli narodu se ne more govoriti. Zastopniki omenjenih skupin so ministrskemu predsedniku odločno izjavili, da bi vsako preganjanje njih narodov in enostranska rešitev nemškomesčanskih zahtev zadela na najsilnejši odpor ter bi spravila v nevarnost tudi obstoj parlamenta.

Nemci razobešajo v znak velike žalosti za odslavljenim zunanjim ministrom grofom Czerninom — črne zastave. Da pri tem velikem žalovanju Slovenci ne bi preveč zaostali, zložili so dne 18. t. m. v veseli družbi v gostilni g. Karbaš v Gornji Radgoni zbrani Srbi, Čehi, Hrvati in Slovenci mesto venca na grob politično umrlemu grofu Czerninu znesek po 82 K za slovensko šolo v Mariboru. — Slovenci, posnemajte!

Kriza v gosposki zbornici. Predsednik gosposke zbornice, knez Alfred Windischgrätz, je z ozirom na nelojalni nastop ustavoverne in srednje stranke gosposke zbornice (o katerem govorimo že v uvodniku), dne 23. aprila zvečer, naznanil, da želi odstopiti kot predsednik gosposke zbornice. Cesar pa baje njegovega odstopa ni vzel na znanje. — Kakor se poroča iz Dunaja, se je knez Windischgrätz postavil

odločno po robu zoper zahtevo ustavoverne in srednje stranke, da bi se sklicala za soboto, dne 27. t. m., plenarna seja gosposke zbornice in da bi se v tej seji diskutiralo o položaju, ki je nastal vsled odstopa grofa Czernina. Omenjeni stranki tudi pripravljajo predlog, da bi v bodoče imela pravico sklicanja plenarnih sej večina zbornice in ne predsednik. Preds dnik knez Windischgrätz je proti tej zahtevi. Na Windischgrätzovi strani je princ Ferdinand Lobkovic kot načelnik desnice in ž njim vred vsa desnica. Levica je dne 24. aprila izročila svojo izjavo ministrskemu predsedniku Seidlerju. Političen položaj se vedno bolj poostruje.

Vsenemci ne zaupajo Avstriji. Vodstvo vsenemske stranke na Štajerskem je imelo dne 22. t. m. posvetovanje, na katerem se je sprejela resolucija, v kateri izjavljajo vsenemci, da od nemških poslancev ne upajo prave brambe nemštva proti slovenskim stremljenjem. Najboljše sredstvo proti Slovanom je bžje zavezniško razmerje z Nemčijo. Edino tako razmerje bi stalno zaguralo obstoj nemštva v „Ostmarki.“ — Zopet nov dokaz, da hočejo vsenemci, naj postane Avstrija popolni vazal Nemčije!

Pogajanja med Avstrijo in Francijo. „Manchester Guardian“ piše, da so se pogajanja za poseben mir med Francijo in Avstrijo razbila radi tega, ker je Italija vložila svoj veto. Tedaj je še italijanska armada stala pred Trstom in Sonnino je upal, da bo Italija ostala zmagovalka nad Avstrijo.

Tedenske novice.

Slava cesarici Ziti! Jutri, soboto dne 27. aprila bo vsak domoljuben Avstrijec slavil god naše preblage cesarice Zite. V naših cerkvah bodo verniki in domoljubni Avstrijci jutri in v nedeljo v vročih molitvah k Vsemogočnemu prosili za srečo in nebeški blagoslov cesarske družine. Mi Jugoslovani stojimo v teh rešnih časih — ko vstajajo proti cesarski hiši iz temnih in črnih kotov ljudje, ki se sicer kar cediijo samega patriotizma — zvesto vsi kot en mož na strani naše ljudomile cesarice in njenega miroljubnega soproga ter kličemo: Bog Vsemogočni, čuvaj nam cesarico Zito!

Tudi cesarica Zita posređovala za mir. Francoski list „Journal des Debats“ poroča, da je kmalu po pismu cesarja Karla princu Sikstu Parmškemu tudi cesarica Zita pisala pismo Sv. Očetu Benediktu XV. Prosigala ga je, naj uveljavi svoj vpliv za mir.

Častno občanstvo. Občina Bučevci na Murskem polju je imenovala svojega rojaka vlč. g. dr. Matija Slavič, profesorja bogoslovja v Mariboru, za zasluge, ki si jih je pridobil za blagor svoje domače občine, svojim častnim občanom. Čestitamo!

iz celovške škofije. Prezentirani so: Na župnijo Gunzenburg g. M. Thaler, kanonik v Strassburgu; za Projern provizor K. Jareš, za Ingolstal g. Al. Sponring, provizor v Vajčah, za Naborjet g. A. Patterer, župnik v Trvengu. To župnijo je doslej oskrboval Slovenec! — Župnijo Domačele sooskrbuje g. Anton Gabron, župnik v Skočidolu.

Novomašnikov je v celovski škofiji letos 18, med temi samo dva Slovenca, gg. Kuhar Alojzij iz Kotelj in Orel Jurij iz Železne Kaple. Nemcev iz Koroške je 9, iz ostale Avstrije 4, iz „rajha“ 3. — Mašniško posvečenje bo dne 23. junija. — Celovška bogoslovna se bo morala s tem letom zaključiti, ker v nižjih letnikih ni več nobenega bogoslovca.

Celjski okrajni glavar baron Müller je stopil v stalni pokoj. Ob tej priliki mu je cesar podelil naslov dvornega svetnika.

Odlikovan zdravnik. Polkovni zdravnik dr. K. Ipavc pri rezervni bolnišnici št. 1 v Mariboru je odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefovega reda.

Iz učiteljske službe. Na dvorazredni ljudski šoli v Starivesi pri Bizeljškem (2. plačilni razred) je razpisano mesto nadučitelja, na trirazrednici pri Sv. Roku ob Sotli pa mesto učiteljice. (Prošnje do dne 15. maja).

Notariat v Mariboru. Za mesto notarja v Mariboru po umrlem notarju Hanssu sta prišla v terne umirovljeni slovenjebistriški notar dr. Wiesthaler in konjiški Svoboda. Kje pa so slovenski kompetenti?

labor na Bizeljškem. Dne 12. majnika popoldne ob 3. uri se vrši na Bizeljškem velik narodni tabor. Govorili bodo predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, poslanec dr. Benkovič in eden hrvaški poslanec. Shod ob štajersko-hrvaški meji bo navdušena manifestacija Slovencev in Hrvatov za majniško deklaracijo in za samostojno in svobodno jugoslovansko državo.

Za Jugoslavijo se je izjavilo zadnji čas posebnost na Koroškem veliko število slovenskih občanov.

duhovščina in na stotine posameznikov. Vsi koroški slovenski kraji hočejo biti v svobodni Jugoslaviji pod habsburškim žezlom. Iz Stajerske so se izjavili za deklaracijo: Sv. Stefan pri Smarju in skoro vse tamošnje žene in dekleta, občina Pokošje pri Slov. Bistrici, Sivec v Slov. gor., Sv. Tomaž, Trnovci, Savci pri Ormožu, Tolsti vrh pri Konjicah, V. Golavabuku pri Slovenjgradcu je podpisov 217, v Smartnu nad 1200, v Legnu nad 360, mesto Slovenjgradec več kot 300, v Budini pri Ptuj 198, St. Janž pri Vuzečici 166, Dravča pri Vuzečici 124, St. Vid pri Vuzečici 61, Vuzečica trg 24, možje in fantje v St. Ilju v Slov. gor. 612. — Izobraževalno društvo Laporje: (50 članov), Občina Laporje 170, vas Levič obč. Zabljak 67, slovenski in hrvaški rudarji iz Fohndorfa na Gornjem Stajerskem 170, katoliško kmetičsko bratno društvo Frankolovo pri Celju, krajni šolski svet Frankolovo, 687 župljanov na Frankolovem in sicer 138 mož, 203 žene, 136 mladeničev in 210 deklet.

Za pri Jugoslavijo in močno gibanje zanj je, seve »enoglasno« protestiral tudi občinski odbor v Porečah ob jezeru. V resoluciji so samo zna- ne fraze o »tujih poslancih«. Nas zanima stvar same v toliko, ker opetovano beremo, kako se ravno tuji, t. j. ponajveč ogrski židje vedno bolj razširjajo po Porečah in okolici, nakupujejo največja podjetja za tuje, tako da domačini v do- glednem času, če pojde tako naprej, ne bodo več imeli, besedo v občini. Tako se suče svet! Eljen!

Slovenska šola v Mariboru. Odsek prosi vse tiste gospode, ki so dobili začetkom aprila proš- njo, da zapišejo naslove narodnih Slovencev in Slovenk, ki bi lahko prispevali za šolo in jih po- šljejo tajniku, da ustrezajo tej prošnji in poma- gajo s svojim trudom staviti temeljni kamen bodo- čemu obrambnemu stolpu na narodni meji.

Za slovensko šolo v Mariboru so nadalje da- rovali: Josip Goropevšek v Trbovljah (zbirka) 300 K; po 100 K: Anton Umek, trgovec v Brežicah, Jo- sip Lončarič, župnik pri Sv. Joderti nad Laškim tr- gom, Josip Medved, posestnik v Lehnu, Matija Zem- ljič, Sv. Tomaž pri Ormožu; po 20 K: Peter Zorko, posestnik v Pekrah, Martin Kozinc, posestnik v Pre- šni Loki pri Sevnici, Josip Lassbacher, župnik v Be- lih vodah, V. Koprivšek, župnik v Framu, J. Selih, župnik pri Sv. Kungoti; po 10 K: Friderik Kukovič, župnik v Dobrni, Minka Jerič, trgovka v Skaljah, Tončka Pečovnik v Framu, Mimika Pečovnik v Fra- mu, Emerik Mravljak, trgovec v Vuzečici, J. Reg- val, trgovec v Pilštajnu, Anton Somrek, kaplan v Smartnem, Vladimir Vošnjak, posestnik v Slov. Bist- rici; po 5 K: Kristina Berthold, učit. v Pilštajnu, dr. Stojanovič, Gregor Juvan, posestnik v Razboru; 2 K Franc Fras, posestnik v Župečijah; upravn. »Slov. Naroda« 10.50 K; iz pušice v Nar. domu K 33.76. Prispevke je pošiljati na naslov: Moška po- družnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru. — Šolski odsek.

Trstenjakov sklad. Posojilnica v Framu 100 K, Martin Avšič, kaplan pri Sv. Križu tik Rog. Slati- ne, 10 K; Ivan Medvešek, župnik v Tinjah, 10 K; Franc Moravec, stolni župnik v Mariboru, 20 K; Po- sojilnica v Mariboru 100 K; J. Jalen v Ratečah 10 K; Martin Meško, župnik pri Kapeli, 100 K; Andrej Podhostnik, župnik na Rečici, 20 K; Vid Pavlič, ka- plan v St. Ilju, 3 K; Josip Zidanšek, profesor bogo- slova v Mariboru, 10 K; Fr. Sinko, župnik pri Sv. Martinu na Pohorju, 15 K. Zadnji izkaz 3567.20 K, sedaj 399 K, skupaj 3966.20 K. Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Zgodovinsko društvo v Mariboru je na obnem zboru dne 21. aprila spremenilo v nekaterih točkah svoja pravila. Najvažnejša sprememba je ta, da se je radi silne draginje letna članarina zvišala na 10 K, ustanovna pa na 200 K. Nova članarina velja od leta 1919 naprej. Dosedanji ustanovniki se priznajo tudi zanaprej kot taki, a se prostovoljno doplačilo 100 K k prejšnji ustanovni hvalažno sprejme. Društvo- ne publikacije se bodo tudi primerno pomnožile, ko- likor to dopuščajo med vojno tiskarske razmere.

Slike naših odličnih mož želi zbrati Zgodovins- ko društvo v Mariboru. Sedaj se še dobe fotografi- je in slike naših zaslužnih, že umrlih mož. Prosimo vse rojake, ki imajo take slike, da jih določijo in se tako sestavi galerija slik naših odličnikov. Ra- znotako se želijo tudi slike ali fotografije rojstnih hiš odličnih rodoljubov in učenjakov. Veščaki v risanju lahko pošljejo risbe. Pošiljati se naj naslovijo na: Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Zagrebski listi nam naznanjajo, da so od dne 22. aprila naprej radi stavke tiskarniškega osebja za nekaj časa prenehali izhajati.

Iz dež. šolskega sveta. Za člane Stajerskega deželnega šolskega sveta je cesar imenoval lavant- stolnega dekana Josipa Majcen in gimnazijskega ra- snatelja dr. Josipa Tomiše. Za nadučitelje so ime- novani: Viktor Leitzeb za Rogaško Slatino, Ludovik Ivanjšič za Sv. Jurij ob Ščavnici in Alojzij Selhel za okoliško šolo v Slovenjgradcu. Za stalne učitelje so imenovani sledeči: Za Konjice-trg Janez Lah, za Arčbe Jožef Vutkovič, za Ljubecno pri Celju Alojzij Vizjak, za Smartno na Pohorju Ožbold Mejak, za S. Andraž v Leskovcu Jernej Paulič, za Sv. Vid pri Ptuj Franč Hajšek, za Dol Adol. Jesih, za Sv.

Tomaž Ludovik Belsak, za Majšperg Ziga Kerbler in za St. Ilj v Slov. gor. Marija Hasl.

Smrt slovitnega nemškega letalca. Slovitni nem- ski letalec ritmojster baron Richthofen je v zračnem boju bil posebno drzen. Premagal je dosedaj 80 sov- ražnih letalcev. A s svojo drznostjo je tudi plačal svoje življenje. Dne 21. aprila se je v dolini reke Somme na Francoskem spustil zelo nizko za nekim angleškim letalcem. Pri tem pa ga je zadela sovraž- na krogla in Richthofen je smrtno zadet se zgrudil za angleško črto mrtev na tla. Krogla je prebodla Richthofenu srce. Angleži so priredili padlemu junaku zelo časten pogreb. Šest angleških častnikov-le- talcev je spustilo rakev v grob. Na gomilo so polo- žili več vencev. Eden je nosil napis: »Hrabremu in dostojnemu sovražniku!«

Gospodarske novice.

Nove rekvizicije na podlagi naredbe celokup- nega ministrstva se bodo tikale med drugim tudi Stajerske, Kranjske, Dalmacije, Primorje so izvze- te, ker tam se prizna, da ni ničesar več dobiti. Pri- nas pa očitno vlada na podlagi poročil Claryjevih misli, da še kaj dobi.

Oster odpor poslancev proti novi rekvizicijski naredbi. Češki in slovenski kmetijski poslanci so se dne 24. t. m. posvetovali o nadaljnjih korakih proti vladi. Predlagali bodo, da se ukine pooblastilni za- ven od dne 24. julija 1917, ki so ga Nemci proti slo- vanski deklaraciji sklenili in s katerim vlada sedaj lahko mrevari kmeta kakor hoče.

Petrolej. Mariborsko okrajno glavarstvo (pre- hranjevalni urad) je nakazalo občinam petrolej za mesece februar, marec in april. Koliko petroleja se je razdelilo v drugih okrajnih glavarstvih, nam ni znano.

Haložani pred gospodarskim polomom. Iz Halo- loz se nam piše: V drugi polovici leta 1916 je pritis- nila precej močna suša, tako da se ni pridelalo prav nič otave in ker tudi paše ni bilo, je bil Haložan pri- moran skrečiti svojo živino za eno četrtino. V teku zim- me se je še seno rekviriralo in primoran je bil mar- sikateri posestnik nadalje skrečiti število svoje živi- ne. Posledica tega je bila, da so vinogradniki samo redkokje gnojili svoje vinograde. Haložan se je na- djal, da mu bo prihodnje leto to lažje mogoče. Lan- sko leto je bila v celi Avstriji suša, a v Haložah je bila uprav nepopisna. Sena je prirastlo zelo malo, otave pa celo nič. Vsled tega je moral Haložan, ker ni dobil nikjer krme, zopet prodati živino, akoravno jo je silno rabil. Ker je prodal živino, ni imel gnoja. Kdor je imel letos priložnost opazovati obdelovanje (kop) v Haložah, se je moral kar vstrašiti. Nikjer se vinogradi niso gnojili. Strah in groza mora vjno- gradnika pretrpeti, če pomisli, da mu bo odvzet edi- ni vir dohodkov. Vinogradi morajo opešati, ako se ne gnojijo. Kdo bo zopet v stanu, jih nanovo zasadi? Kdo bo preživel vinogradnika v Haložah, ako vno- gradi opešajo? Treba je pomisliti! Namesto da bi tu vlada priskočila Haložanom na pomoč — čujte in pa strmite! — hoče iste celo popolnoma uničiti. Evo vam dokaz! Okrajno glavarstvo v Ptuj je izdalo u- kaz, da se le tistemu posestniku pusti ena glava go- veje živine, kateri ima 5—6 oralo orane zemlje. Na vinograde, gozde, travnike, sadonosnike in pašnike se ne ozira. Vzamemo n. pr. posestnika s 15 orali zemlje. Od listih je običajno 3—4 orale vinograde, da zamore vspešno gnojiti. Vinograd rabi za en oral najmanj po eno veliko govejo živino, potem še ima vinogradnik 2—3 orale sadonosnika, 1—2 orala tra- vnika, 1—2 orala orane zemlje, drugo pa je gozd. A posestnik s 15 orali na ta način ne bi smel imeti ne ene glave živine? Kaj pomeni to? Ako se misli res po tem ukazu odvzeti živino, potem v Haložah ni več živine, potem tudi mora propasti vinoreja in z njo prebivalstvo. Tukaj javno in odločno zahtevamo, da se pusti Haložanu na vsak oral vinograde eno gove- jo živino. Naše gospode poslance prosimo, da takoj opozorijo vlado na pretečo nevarnost in da ukaz o. kr. okrajnega glavarstva v Ptuj za Haloze ne pri- de v poštev, oziroma da se mora pustiti za vsaki o- ral vinograde vsaj eno govejo živino.

Dopisi.

Maribor. Umrli je tukajšnji dimnikarski mojster Vaclav Vanek, star 47 let. — V Koroški ulici bo ot- voril mag. farm. Karel Krautecky novo javno lekar- no. — Prihodnjo nedeljo, dne 28. aprila, bo v St. Il- ju v Slov. gor. v tamošnjem Slov. domu proslava go- du cesarice Zite. Kdor more, naj obišče ta dan naše obmejne brate. Vlak vozi iz Maribora ob ½2. uri po- poldne.

Maribor. Prehranjevalni urad je poslal te dni na občins zaostale količine petroleja za februar, ma- rec in april in sicer po naslednjem ključu: Rače za februar 240 litrov, za marec in april 140 litrov. Si- janec (prva številka pomeni količino petroleja v li- trih za mesec februarja, druga pa za marec in ap- ril): Jesenci 100 60, Sijanec: Studenci 750 460, Au- stria v Mariboru, Grajska ulica: Pobrezje 870 500, Dogošje 130 80, Zrkovci 100 60, A. Marko: Krčevine 180 120, Mydlji v Mariboru, 360 240, Sock v Mari- boru: Leitersberg 520 300, Serec: Razvanje 180 100,

Koc: St. Peter 300 210, Lajnsič: Tezno 300 180, Se- veder: Slivnica 120, 80, Orehova vas 150 100, Ran- če 140 90, Poh: Pivola 100 60, Gornje Hoče 50 40, Pohorje 70 50, Lebe: Rogoza 80 50, Spodnje Hoče 130 90, Bohova 50 30, Polz: Fram 220 140, Loka 130 80, Morje 110 70, Högenwart: St. Nikolaj 130 80, Skope 120 80, Florjančič: Sv. Marjeta na Drav. p. 270 150, Macun: Podova 150 90, Gorica 100 60, No- vak: St. Martin pri Vurbergu 90 50, Sp. Duplek 130 90, G. Duplek 160 100, Ciglenca 70 50, Krajnc: Rad- vanje 680 400, Lobnig: Kamnica 200 110, Rošpolj-250 150, Bresternica 190 120, Poš v Mariboru: Lembah 130 85, Pekre 90 70, Sorko: Bistrica pri Lembahu 90 50, Vrhovdol 120 80, Bistrica pri Rusah 110 70, Kasjak: Ruše 230 130, Lobntica 80 50, Serno: Smol- nik 120 70, Konsum: Lehen 120 70, Rotenberg 60 40, Povoden: Rotenberg 120 70, Sv. Lovrenc 330 190, in Recenjak 80 50, Boldin: Kumen 140 90, Činžat 120, 90, Kores: Jelovec 60 40, Slemen 110 60, A. Golob: Pesnica 200 120, Kaniža 40 30, A. Pinterič: Ploderš- nica 90 60, Srednji Gasteraj 80 50, Schönwetter: St. Ilj 180 110, Plevnik: Cirknica 120 70, Gasser: Cer- šak 110 80, Selnica ob Muri 200 120, Herzog: Jare- nina 170 110, Vukovski dol 120 80, Polička vas 110 70, Cvilak: St. Jurij ob Pesnici 320 170, Dobaj: Sv. Križ 220 140, Verdonig: Svečina 110 70, Plač 90 50, Spičnik 60 40, Slatina 110 60, Smonig: Vrčice 70 50, Gornja Sv. Kungota 220 120, Vaupotič: Gradiska 100 60, Ranca 110 60, Dobrenje 130 80, Likavec: Vosek 150 90, Dragučova 100 60, Sv. Marjeta ob Pesnici 140 90, Grušova 120 80, Baumgartner: Gornji Jakob- ski dol 270 170, Spodnji Jakobski dol 200 120, Snee- berger: Spodnja Velicina 120 70, Gornja Velicina 120 70, Ragoznica 80 30, Lorber: Selca 150 90, mlenšak 210 130, Rojs: Biš 90 60, Gočova 90 60, Ke- tiš: Sp. Žerjavci 90 50, Kremberg 50 30, Zitce 70, 50, Spodnji Porčič 80 50, Čeh: Smolinci 100 60, Žu- petinci 80 50, Ozvatič: Čaga 80 50, Sv. Anton 100, 60, Cogetinci 130 80, Vraga 130 90, Andrenci 110, 70, Tušak: Sv. Trojica 120 80, Verjane 50 30, Se- narska 110 60, Golob: Osek 120 70, Gornji Porčič 120 70, Čaus: Zimica 120 80, Jablanca 120 70, Šau- perl: Korena 180 120, Zikarci 120 80, Kostajnske: Sv. Benedikt 170 90, Sv. Trje kraji 80 50, Drvanja 120 70, Trotkova 90 60, Ihova 80 50, Gornja Ročica 100 60, Sumenjak: Sv. Jurij v Slov. gor. 140 90, Sp. Gasteraj 100 60, Žitence 90 50, Malna 90 50, T. Wergles: Partinje 230 140, Kranberger: Ledinec 120 70, Zamarkova 70 50, Sv. Lenart 230 200, Seta- rjeva-Radahova 70 40, Gornji Žerjavci 100 60, Zem- ljič: Septovec 100 60, Ritoznj 60 40, Smitsberg 70 50, Werdnig: Sv. Martin na Pohorju 130 80, Fra- hajm 70 50, Vojtina 50 30, Kalše 60 40, Smerečno 30 20, Osel 60 40, Kos: Gornja Ložnica 120 70, Spodnja Ložnica 70 40, Cigonca 110 60, Spodnja Nova vas 70 40, Krautsdorfer: Gornja Bistrica 150 90, Slov. Bi- strica 540 380, Stiger: Laporje 100 70, Prešers 90, 50, Verhöl 200 100, Hošnica 120 80, Zabljak 140 80, Krošelj: Poljčane 160 100, Luščka vas 100 60, Su- mer: Pikel 220 140, Stanovsko 110 60, Sima: Čreš- njevec 220 130, Vrhloga 150 90, Počivavšek: Makolo 120 70, Sv. Ana 110 70, Statenbreg 150 90, Ozebek: Stopno 100 60, Pečke 110 80, Dežno 140 80, Novak: Studenice 80 50, Hrastovec 90 60, Modraže 90 60, Brezje 180 100, Kaučič: Gornja Polskava 180, 100, Bukovci 50 30, Oglenjšak 70 40, Urganjek: Gabernik 60 40, Pokošje 60 40, Zisel: Pragarsko 220 130, Tiš- ler: Sp. Polskava 180 110, Siherl: Tinje 290, 150, Rozman: Selnica ob Dravi 350 210, Boč 170 110, in Janžev Vrh 200 120, Jagerič. Vsak župan mora imeti natančen seznam, kako se deli petrolej. Občinski u- radi dobijo nekaj litrov petroleja za nujne potrebe (bolezni, itd.)

St. Ilj v Slov. gor. Prihodnjo nedeljo, dne 28. aprila, popoldne po večernicah, bomo obmejni Slo- venci proslavili god naše ljubljene cesarice Zite. V Slovenskem Domu bo priredila naša mladina slav- nost s posebno izbranim sporedom. Predstavljal se bo igra »Junaska deklica«, zgodovinska oseba, bla- žena Ivana d'Arc. Ponavljala se bo tudi igra: »Ku- kavica, modra ptica.« Nekaj pač bo za sedanjí čas novega in za goste prijetnega, da bodo namreč po- streženi v šotoru, kjer bo Dekliška Zveza prodajala kavo, čaj, pecivo in slične reči. Nastopali bodo tudi pevci, domači in jareninski. Obljubili so obisk tudi Slovenci iz Spielfelda, Strasa in Maribora. Prav po- sebej pa še vabimo domačine in sosedo iz Jarenine, St. Jakoba, Kungote in Svečine.

Sv. Bollenk v Slov. gor. V nedeljo, dne 21. ap- rila popoldne, je imel poslanec Miha Brenčič sija- jen shod pri Sv. Bollenku v Slov. gor. Okoli 300 za- vednih poslušalcev od Sv. Andraža, Sv. Lenarta, Sv. Urbana, Sv. Bollenka in drugih krajev se je z- bralo na prostornem dvorišču gostilne Horvat in je z vidnim zanimanjem sledilo časuprimernim izvajal- jem svojega poslanca. Poslanca Roškarija žal ni bilo na shod, bil je zadržan. Govornik je raztolmačil po- slušalecem v poljudnih besedah vinski davek, rekv- izicije, podpore, oprostitve in povsod pokazal posta- vno dolžnost, pa tudi postavne meje dolžnosti. Brez vsakega ugovora se je nato sprejela naslednja reso- lucija:

Zato pozdravljamo iz celega srea vsak korak, ki bi nas vsaj nekoliko približal

zahvaljenemu miru. Najbolje se v tem smislu zahvaljujemo Sv. Očetu Benediktu XV., ki se kot prvi spomni miru že v začetku svojega vladanja klical: "Narodni mir in ne neha klicati: Spravite se! Narodni mir in ne neha klicati! Vrnite vsakemu svoje ozemlje." Iskreno se zahvaljujemo svojemu presvitlему vladarju in cesarju Karlu I., ki se neumorno trudi za dosego splošnega miru. O da bi le kmalu napočil njegov najlepši dan, dan miru za krvavo Avstrijo! Iz srca se zahvaljujemo poslancem Jugoslovanskega kluba, ki delajo nesebično za olajšanje vojnih težav in za procvit svojega ljubljenež, žal, zatiranega, zapostavljenega slovenskega naroda. Izrečamo jim s tem svoje popolno zaupanje. Želimo iz celoga srca, da se prejeste uresniči njihova izjava z dne 30. majnika 1917, da se namreč naj združijo vsi Jugoslovani naše mile domovine v eno jugoslovansko kronovino pod osrečujočim žezlom slavne naše habsburške vladarske hiše. Živijo Benedikt XV.! Živijo cesar Karol I.! Živijo naši poslanci! Srečna Jugoslavija na dan! Predsednik zborovanja vlč. g. župnik Pfander je ob koncu zborovanja govoril o mirovnem delovanju presvitlega cesarja Karla. Svečanostni tranek je nastopil, ko je zbrana množica po krepkem triletnem živijo-klicu na cesarja in cesarico navdušeno zapela avstrijsko himno. Odkrite glave, navdušeno patje, bratovska vzajemnost, vse to je kazalo, da to ni narod sovražnikov Avstrije, ampak narod zvestih sinov in hčera, udanih Bogu in cesarju! Ta narod ne zasluži več, da se ga zapostavlja v javnem življenju in zatira, temveč zasluži zahvalo cele domovine. Dal Bog in sreča lunaska!

Sv. Urban pri Ptuj. Shod S. K. Z. v nedeljo dne 21. aprila, je otvoril po rani službi božji poslanec Brendič, predsednikom shoda je bil izvoljen v. Hamersak iz Ločkega vrha. Poslanec Brendič je obširno razpravljal o naši deklaraciji, zakaj se bojijo razni župani podpisati to deklaracijo, kakor tudi še druge korporacije; jih navduševal za našo dobro stvar; govoril je o delovanju v državnem zboru v prid kmetijskega ljudstva itd. Ostro je prijemal poslovanje pujskega okrajnega zastopa, osobito njegovega načelnika Orniga. Nad 200 zborovalcev je navdušeno sledilo izvajanjem g. poslance. Enoglasno so sprejeli resolucijo, v kateri se protestira proti upravnemu neznanemu rekviriranju zrnja, krme, slame in živine, proti vinskemu davku, izrekli so neomajano zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba, osobito svojemu poslancu Brendiču ter z velikim navdušenjem glasovali za našo majniško deklaracijo. Predsednik se je zahvalil g. poslancu v imenu vseh za obširno poročilo. S trikratnim „živijo“ na presvitlega cesarja je zaključil predsednik lep zborovanje. Nato je g. poslanec zabeleževal razne priloge svojih volitev.

Smarje pri Jelšah. Tu je umrl zasebnik tržen Hugo Tandl v 77. letu svoje starosti ter bil tam dne 23. t. m. pokopan. N. p. v. m. l.

Velenje. Gospod c. kr. jamomerec pri premo-gokopu v Velenju Franc Jereb nam piše, da je zave-den Slovenec in si ne pusti dopasti, da bi se ga prištevalo med nemškutarje. Shoda v St. Janžu se je udeležil na nemčurski strani neki Bruno Jereb, s katerim (ta g. Franc Jereb ni v nikakem sorodstvu. Bruno Jereb je pred Francem Jerebom opravljal njegov posel v rudniku. To priobčujemo, da ne bo kdo ne nedolžnem dolžil našega somišljenika in naročnika g. Franca Jereb nemškutarstva.

Nadaljevanje dopisov na 7. strani.

Najnovejša poročila.

Nemški radikali proti rodbini Parma.

Nemški radikali zahtevajo, da naj pride na redbo, sklenjena po § 14 o razmerju med hišo Parma in sodnijo čimprej pred parlament. Krščansko-socialna in nemškonacionalna zveza sta imele snoči še pozno v noč klubove seje, izdali bosta strankine izjave.

Seidler ostane.

Dunaj, 25. aprila.

Danes opoldne so še viseli črni težki oblaki nad Seidlerjevim ministrstvom. Po sprejemu zastopnikov ustavoverne in srefnje stranke gosposke zbornice pri ministrskem predsedniku, se je položaj nekoliko zboljšal. Zastopniki omenjenih strank, ki so bili pri Seidlerju od 11 ure predpoldne do enih popoldne, so baje izjavili ministrskemu predsedniku, da njih skupni nastop ni naperjen proti sedanji vladi, temveč da skupini niti ne želita, da bi se sedaj spremenila vlada. Po sprejemu teh zastopnikov je bil Seidler sprejet od cesarja v avdi-jenci. Naglašja se, da Seidler nima povoda odstopiti. Razjasnitev položaja je prišla čisto nepričakovano. Izjava obeh gosposkozborničnih strank se ne bo objavila. Izdal se bo samo o sprejemu obeh skupin in razgovoru z ministrskim predsednikom

v častnikarskem uradu ministrskega predsedstva uradni komunike.

Grof Silva-Tarouca?

Snoči ob 9. uri se je pričel ministrski svet, ki je dolgo trajal. Domneva se, da bo vendar prišlo do krize. Grof Silva-Tarouca se imenja kot naslednik dr. viteza Seidlerja. Ostali kabinet pa bi ostal.

Iz najnovejšega nemškega uradnega poročila.

Berolin, 25. aprila.

Francosko bojišče.

Francoski protinapad na višino Flengelshesh ob reki Lys je bil odbit. Hudi boji na južnem bregu reke Somme južno od kraja Villers — Bretonneux, kjer so nemške čete zavzele vas Hanguard. Na zahodnem bregu reke Avre se je po hudih bojih nemškim četam posrečilo zavzeti višino Castel. Vsi sovražni protinapadi so bili odbiti.

Angleško poročilo o pomorski bitki ob flandrijski obali.

O napadu Angležev na Zeebrügge poročata londonski Reuter:

Vhod v Zeebrügge-Kanal je zaprt z dvema potopljenima križarkama. Nemški rušilec je bil torpediran, drugi je bil zadet od drugega rušilca, tretjega pa je potopil angleški izkrcevalni oddelek. Vsi topovi in skladišča z velikimi zalogami streljiva na obsežnih utrbeh so bili uničeni. Razdrto je tudi stebrovje viadukta med polomom in suho zemljo. Ko je stopil napadalni oddelek (angleški) na pomol, se je vrgel velik Nemec proti Angležem. Bil je ubit z gorjaco. Nekateri od napadalnih oddelkov so potopili nemške rušilce v pristanišču, še predno je moštvo imelo priliko na krov. Nemce so pobili, ako so se prikazali pri pohodih. Nemški rušilec, ki je skušal uleteti iz pristanišča, je trčil ob drugega in je bil prerezan na dva dela. Ko je napadalna četa zapustila pomo je vela na njem angleška zastava.

Spopad v Otrantski ožini.

V noči od 22. na 23. aprila so avstrijske lahke ladje pred Valono napadle sovražne torpedne rušilce. Po kratkem artilerijskem boju v katerem so se opazili dobri zadetki, so posegle v boj močnejše sovražne ladje, ki so bile alarmirane iz pristanišča. Ker je bil od naše strani dosežen namen, da se v Otrantski ožini izmeni sovražni promet, se je boj prekinil. Sovražni rušilec je bil težko poškodovan, drugi pa je odplul proti Valoni. Naše ladje niso imele nobenih izgub in tudi nobenih poškodb.

Razne novice.

Brezžični telefon na 9000 km. Ruskemu Amerikancu M. J. Pupinu se je posrečilo izgotoviti brezžični telefon na 9000 km, kar je n. pr. razdalja med Novim-Jorkom in Berlinom. Že svoj čas je izgotovil tako brezžično spojitve med Vašingtonom in Mare Islandom pri San Francisku, kar znači razdaljo 4500 km, ali opazilo se je, da se je pogovor slišal tudi v stanici v Havai, t. j. na razdaljo 8800 km. Pri tem pa so bili tresljaji, povzročeni z zračno elektriko tako močno zaznamovani, kakor bi jih bila napravila detonacija oddaljenih topovskih streliv. Pupin se je posvetil izgotovitvi električne generatorje, ki so proizvajali električne utrinke v množini 20.000 do 200.000 v sekundi in sicer enakomerno in brez zvokov, potem se je trudil te valove tako izpremeniti, da bi izpremembe ustrezale izpremembi zvočnih valov pri govorici. In vse to je dosegel. Ali pri tako velikanski oddaljenosti so prihajali valovi v prejemno stanico tako slabo, da jih noben aparat ni mogel natanko konstatirati. Tedaj je pa Pupin pred nekaj mesci napravil svojo ženjalno iznajdbo ojačevalca, ki je slabotne valove v jako močni meri reproduciral, ne da bi izpremenil njih karakter. In sedaj je bilo omogočeno razumeti se na razdaljo 8000 km, ali pogovore je prekinjevalo obilo električno valovanje, ki stalno kroži v zračni atmosferi, katero pa je njegov ojačevalec še povečeval. Poslednja prevažna Pupinova iznajdba je pa bila, narediti konduktorje delnih valov, ki naj bi propuščali med oddajno in prejemno stanico le valove določeno dalje, ker so zračni električni valovi večidel kratki v primeri z onimi, ki so jih generatorji pošiljali v zrak, je dandanes omogočeno,

ko se delni konduktor naravnoma na valove gotovo daje, propuščati z njim samo one valove, ki posredujejo govorjene besede, dočim so vsi moteči stranski zvoki izločeni. In tako je po Pupinovem mnenju omogočena brezžična telefonska spojitve med poljubnimi točkami naše zemlje, samo če se na oddajni stanici proizvajajo dovolj močni valovi. Prva praktična brezžična telefonska spojitve bo v bližnji prihodnosti med Ameriko in Evropo. Novi Pupinovi iznajdbi pripisujejo strokovnjaki velikanski pomen, ker veče dežele preko brezžičnih morskih daljav brez žice in kabla, katerih naprava in popravila stanejo milijoni in milijone.

„Prekrščenci“ v nemških vrtovih. Pomlad je povsod in torej tudi na Nemškem obrnila pozornost na vrtove, a tedaj so z grozo konstatirali na Nemškem, da so vrtovi polni Napoleonov, Dijonov, glavit itd., namreč sadja in cvetja s tujimi, francoskimi imeni. Oglasili so se glasovi, ki so odločno začeli protestirati proti tej razjadi. Čemu je treba Nemcem imenovati sadove svoje zemlje s francoskimi imeni? Ali bo vrtnica manj dišala, če se bo imenovala „di-cke Berta“ namesto „La France“? Ali bo hruška res manj sladka, če se bo odslej imenovala Hindenburgova hruška, nego poprej, ko se je imenovala Napoleonova hruška? Zato pa proč s tujimi imeni iz vrtnarskih matrik!

Živijo vojna! V seji upravnega sveta avstrijske rudniške in plavžarske družbe dne 6. aprila je predložilo vodstvo bilanco za poslovno leto 1917. Ta družba izkazuje 22.954.650 K skupnega dobička proti 21.852.901 K lanskega leta. Čistega dobička pa je imela družba v tem letu 12.720.416 K proti 12.636.306 K lani. Sklenilo se je, razdeliti za letošnje leto dividende po 88 K za akcijo.

Vojni dobički! Tovarna za izdelovanje topov Skoda v Plznu na Češkem izkazuje za preteklo leto 17 milijonov K čistega dobička in bo razdeljevala dividende po 56 K.

Tudi grobovi so vedno dražji! V Budimpešti se je zemljišče na pokopališču tako podražilo, da list „Vilag“ s skrbjo vprašuje, kam vse to vodi. „Kaj li hočemo storiti, ako vsled draginje ne bomo mogli več ne živeti ne umreti?“

Lakota na Nizozemskem. V sled vojaških in policijskih odredb se na Nizozemskem lakotna revolucija dne 13. aprila ni mogla bolj razširiti; kljub temu pa je ljudstvo plenilo in je prišlo do hudih izgrediv. Mnogo stotin prodajalcev je bilo demoliranih. Okna trgovin so zabita z deskami. Mnoga predmestja je zaprtih z vojaškimi kordoni.

Listnica uredništva.

C. g. vojni kurat Franc Resch, Gradec. Nam so razmere v Apačah dobro znane. Vemo, da je tam nastavljen kaplan, ki bi naj znal slovenski. Ker pa žalibog slovenskega jezika ni popolnoma vešč, zato tudi ne more pridigovati, kakor bi bilo potreba. Pove le par slovenskih stavkov in slovenske pridige, ki konec. Tako so nam opisali slovensko pridigo Apačani. Ne dvomimo, da je za časa Vašega pastirovanja tam bilo drugače. — Mislinjska dolina: Smo dobili že poprej enak dopis iz slovenske okoličice, ki ga priobčimo prihodnjič. Pozdrave!

Sv. Alojzij, zaščitnik mladine. Ta molitvenik se je silno prikupil naši mladini. Vsebinsko je bogat. Obsega kratak življenjepis angleškega mladika in razne pobožnosti k sv. Alojziju. Najbolj priročni sta dve šesttedeljski pobožnosti k sv. Alojziju, ena daljša, druga krajša. Drugi del vsebuje popise molitvenik. To knjigo prav toplo priporočamo našim mladini in sicer moški in ženski. Seželo pa naj po njej tudi botri, ter jo kupijo birmancem. Na razpolago so zdaj samo tri razne vezave z zlatimi okladi po K 2.40, K 2.60 in K 3.00 s poštnino vred. Naročila se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Kupim kravo in kozo breje ali s svetim mlekom. Naslov pove o pravištvu pod „Mleko“ št. 537

Za svoje se da 6 mesecev stara deklica. Naslov: Erman Neža, Landwehr, 6. Maribor.

Majhen vinograd

zraven nekaj gozda, 1 njiva, z opeko krita hiša, stiskalnica, klet, hlev, vse novo v izmeri dveh orlov, krasna solnata lega v Sochi pri Novi cerkvi se proda za 6000 kron. Vpraša se: „Curhaus“ Dobrna pri Celju.

Apno in cement se bo v kratkem prodajalo na postaji v Pecnici in se naj naroči v trgovini Birmanjerja v Mariboru. Tegtholzer, 77, bodi si na drobno ali pa v celih vagonih.

Varuhinja starejša, zanesljiva in poštena, vajena otrok, se sprejme takoj k dvema dekletima v dobro hišo. Kje pove upravištvu „Straže“.

Pristni čebelni vosek

rumen brez golca na dan in čebele v panjih kupi V. Herb-ek v Spitzfeldu. Za ponudbo v označbo cene se prosi.

Gumij za cepljenje trt,

ima na prodaj, dokler je v zalogi.

Franc Ogrizek,

trgovec z vinom in sadjem,

GRADEC, Parkstrasse štey. 7.

Dopisi.

Maribor. Mesar R. Welle je preselil svojo tovarnico za klobase in svojo prekajevalnico mesa v Leitersberg. Kupil je v to svrhu Marksov mlin.

Središče. V nedeljo, dne 7. t. m., se je vršil pri nas dobro obiskan sestanek, na katerem se je razpravljalo, na kakšen način bi se naj v bodoče rekviriralo. Ljudstvo bi naj zavzelo svoje stališče in izrazilo tozadevno svoje želje. Šolski ravnatelj gospod Kosi kot voditelj razgovora poroča o nameravanem novem načinu rekviriranja, po katerem bi se naj kmetje obvezali za prostovoljno oddajo gotove količine pridelkov v primeri s posestvom in z ozirom na izpadlo dobro, srednjo ali slabo letino. Po tej oddaji bi potem z ostalimi pridelki prosto razpolagali. Ta razprava je bila silno zanimiva. Jasno je pokazala celo nadlogo, v kateri se nahajamo. Videlo se je, da je ljudstvo do skrajnosti razdraženo. Med zborovalci je vršalo kot v sršenovem gneždu, da posameznik skoraj ni mogel priti do besede. Dozdajni način rekvizicij, ki skoro vsaki mesec ponovno razburjajo naše ljudstvo, je nezdružljiv. Novi nameravani način bi kmetškemu ljudstvu sicer bolj ugajal, dasi je težko, se vezati z obljubami, dokler niso pridelki pod streho, kajti v nobenem obratu niso uspehi tako negotovi kot ravno v kmetškem. Kmet, kadar se je, še niti približno ne more delati računa o tem, kaj boče žel. Ta načrt je tudi prišel prepozno. Ljudstvo je z nevoljo vpraševalo: Kdo nam bo jamčil, da nas bodo potem pustili v miru? V tem oziru imamo prebriske skušnje in smo popolnoma izgubili vsako zaupanje do oblasti. Kmetško ljudstvo se sicer ne brani oddaje odvišnih pridelkov, ker ve, da vsi ljudje morajo dati, ve pa tudi, da celo potrebuje odjemalce svojih pridelkov. Vendar tako kot dozda, ne more iti več naprej, to je pribito. Kaj torej? S kmetškega stališča si dovoljujem staviti naslednji predlog: 1. Kvota se naj sporazumno s kmetškim ljudstvom, oziroma njegovimi zastopniki, zviša na tako stopnjo, da se je kmet ne bo ustrašil. 2. Cena pridelkom se naj izjednači sorazmerno z drugim industrijskim blagom. 3. Ko bodo pridelki spravljani, se naj pozove kmetške posestnike, da prostovoljno prijavijo odvišne pridelke. Na podlagi teh prijav bi se naj izvršila revizija pri tistih posestnikih, ki bi z ozirom na velikost svojega posestva neprimerno malo prijavili. Tako brez nasilja ugotovljene zaloge se naj potem polagoma po potrebi odvzamejo; kmetje jih bodo gotovo ohranili nepokvarjene in nedotaknjene in jih oddali z dobro voljo.

Slivnica pri Mariboru. Kamorkoli pride človek, povsod novo življenje. Povsod vedo ljudje, da je v deželi pomlad. Zdi se pa, da samo naša Slivnica se tega ne zaveda, ker bi lahko bilo že čisto drugo gibanje pri nas. Vse spi mirno zimsko spanje nadalje. In sicer v dvojnem oziru, v narodnem in gospodarskem. Skoro ne bo več občine, ki se še do sedaj ni izrazila za majniško deklaracijo, koje obletnico bodo povsod po naši širni in mili slovenski domovini slavili prihodnji mesec. Le naša Slivnica odlaša s to izjavo od danes na jutri, kakor da bi se bala, ali sramovala povedati pred vsem svetom, da si tudi mi želimo boljših časov, da tudi nas ne bo več tepel tuji bič, temveč hočemo biti na svoji zemlji svoji gospodje. Upamo, da prejkoslej pride naš občinski zastop s to izjavo na dan, ker smo mnenja, da se ne bo pustil osramotiti od drugih sosednjih zaveznih občin.

Smiklavž pri Hočah. Dotična nemčurka, ki je v našem kraju pobirala podpise proti Jugoslaviji, ni imela sreče. Dasiravno ni hotela povedati resnice, zakaj pobira podpise, vendar so ljudje zvedeli za njeno hinavsko delo. Sedaj vsi prekljujejo. Naši so za Jugoslavijo odkrito in pošteno agitirali. Štajerčijanci pa z zvižajo in lažjo. Dobro, da bo Smiklavž pripadal k Jugoslaviji. Tedaj bomo že obračunali z odpadniki.

Dramlje. V zadnjem „Gospodarju“ je bil od tukaj prav izvrsten dopis „Udarec za živinorejo.“ Resnici na ljubo naj še sledi sledeče: Ko se je pred nekaj leti pri nas na Štajerskem prikazoval takome-novani „kmetški strah“, koliko hrupa in tekanja je bilo na vse strani. Tisti strah je namreč pobiral in moril živino. Enemu je zmanjkala krava, drugemu zopet ovca itd. Od vseh oblasti so bili odposlani pogumni loveci zasledovati to čudno zverino. Tekmovali so med seboj, kdo jo bo prvi zasledil. Ko se je vendar enkrat posrečilo tisti kmetški strah ustreliti, so se ljudje oddahnili. Za tistim strahom je pa zdaj prišlo še večje število kmetških strahov in to pri vseh kmetških hlevih. Ugonobiti se hoče živinorejo, da je joj! Vprašam: Kaj pa potem? Zgodilo se bo tako, kakor tedaj, ko je prišel neki kmet v davkarijo. Rad bi bil takoj opravil svojo dolžnost, a gospod uradnik se mu nasmehne, ter si počasno prižge svojo smodko, rekoč: „Kaj ne, očka, da se nam gospodom bolje godi, kakor kmetom, ko nam denarje nosijo?“ Uradnik še vedno dalje kadil ter se na novo kmetu približa in ga podraži, rekoč: „Kaj ne, očka, mi gospodje smo kar za pobiti, ko vam tako-le nagačamo“, a nato pa le poseže poprej zelo potrpežljivi kmet uradniku vmes ter mu veli: „O tisto pa ne, za pobiti smo kar kmetje, gospodje bodete pa nato že sami konec

vzeli!“ To resnično dogodbico naj si vzamejo v nauk vsi tisti, kateri tarejo ubogega kmeta, ko je vendar steber države

Celje. Mestni magistrat je zvišal pristojbine za mestno klavnico od 30 do 80 odstotkov; nadalje je določil, da je izvoz vsakovrstnega mesa iz celjskega mesta prepovedan.

Savinjska dolina. Pretečeni teden je po tukajšnjih cerkvah hodil državni inženir rekvirirat zadnje ostanke kovin: zapisal je vsak še tudi tako potreben zvonček pri oltarju; samo zgodovinska ali umetna vrednost, je rekel, bi jih rešila; te pa seveda oltarni zvončki nimajo. Cerkve in njih oprava imajo torej pri nas le še zgodovinski (muzealni) pomen — bogoslužnega ne več. Ali ni nikogar, ki bi se zavzel za naše cerkve?

Sv. Miklavž nad Laškim. Na Velikonočni ponedeljek je priredila tukajšnja učiteljica začasna šolska voditeljica gđe. Ivanka Podreka, begunka iz Volč na Primorskem, z dovoljenjem in s pomočjo krajnega šolskega sveta veselico v šoli po sledečem sporedu: 1. Gregorčičeva „Soči“, deklamacija. 2. A. Kosi: „Po mobilizaciji doma“, igrokaz v treh dejanjih, ki predočuje sedanje težave pri gospodarstvu na deželi in pomoč otrok pri delu. 3. I. Bilec: „Pastir“, deklamacija. 4. „Ljudmila“, igrokaz v petih dejanjih, ki predočuje, kako sta hčeri saškega vojvode Vidukinda za časa Karla Velikega v nekem samostanu, kjer se se vzgajale hčerke visokih krogov iz raznih dežel, sprejeli krščansko vero. — Pred začetkom vsporeda je ž. g. župnik pozdravil udeležence ter jim pojasnil vsebino igre „Ljudmila“ v lažje razumevanje. 1. „Soči“ je deklamovala neka učenka. Prerokovanje Gregorčičevo bi bilo treba tudi pojasniti. 2. Igro „Po mobilizaciji doma“ so igrali sami otroci. Njihovim izvajanjem se je moral vsak čuditi. Nobeden ni bil v zadregi. Kaj ljubko je nastopil najmlajši otrok Nacek s svojim otroškim izgovarjanjem. 3. „Pastir“ je pokazal svoj zadovoljen in vesel značaj ter pravilno povdarjal vsako besedo. 4. Zadnjo točko vsporeda so izvajala domača dekleta prav dobro in res gladko. „Ljudmila“ je nastopila z vsem dostojanstvom opatinje. Vstopnine so nabrali okrog 300 kron. Čisti dobiček se je odposlal za dobrodelnost namene. K tolikemu vspehu je pripomogla pač največ gđe. učiteljica-prirediteljica, ki je imela s poučevanjem otrok in deklet gotovo dokaj truda. Pa tudi otroci in dekleta zaslužijo pohvalo.

Od Sotle. Razveseljivo je, kako se povsod tudi ženski spol navdušuje za skorajšno ustanovitev luč-slovenske države pod habsburškim žezlom, vendar so tudi izjeme. Neka žena v D. je pustila doma kuhajo in metlo ter šla od hiše do hiše nagovarjat, da naj se nikdo ne podpiše, zato, ker potem se boče po njenem mnenju vpeljala tlaka, dr. Korošec pa boče postal slovenski kralj. To je plašilo ljudi. Kaj ne, krasno? Menda je tega kriva megla, ki je ob Sotli včasih jako gosta.

Cirilova Tiskarna v Mariboru vljudno naznanja vsem cenjenim odjemalcem, da je prisiljena od **zdaj naprej** pošiljati naročeno blago „priporočeno“, radi česar se bodo reči seveda podražile za 25. vin. Izgubi se namreč zdaj na pošti silno veliko pošiljatev, da celih velikih zavojev, česar seveda pošta ne povrne. Zato prosimo, da cenj. odjemalci kolikor mogoče naročijo več reči skupaj da se ne izda preveč za nepotrebne poštnine.

Molitvenike za birmance. Botri najrajši kupijo birmancu lep molitvenik za spomin. Prav je tako. Pa kje ga dobiti in kakšen naj bo? Kakor vsega, primanjkuje letos tudi molitvenikov, ker knjigovezi skoraj nič več ne delajo radi pomanjkanja materiala. Radi tega nekaterih molitvenikov ni več dobiti. **Tiskarna sv. Cirila v Mariboru** še ima v zalogi in **toplo priporoča** nekaj sledečih prav primernih **molitvenikov za birmance** v različnih vezavah, vse z **zlato obvezo s poštnino vred** po poleg stoječih cenah:

Marija Kraljica vseh svetnikov po K 3:10; 3:30; 4:10.
Marija varhinja nedolžnosti po K 2:90; 3:10.
Rajski glasovi po K 2:90; 3:10.
Češčena si Marija po K 1:40; 2:90; 3:30.
Skrbi za dušo po K 2:90; 3:10; 4:10.
Duhovno veselje po K 3:—; 4:30; 4:70; 4:90.
Jezus prijatelj otrok po K 2:90; 3:60; 3:80.
Angelj varih po K 1:80.

Brez poštnine stanejo navedene knjige 40 vin. manj. Za **birmance** najbolj priporočamo „Duhovno veselje“, ker obsega ravno nauk o sv. Duhu in razne pobožnosti k Bogu sv. Duhu.

Naročili smo od navedenih knjig tudi boljše, dražje vezave, a še dozda sploh **nismo nič** dobili. Ako dobimo, jih še objavimo.

Ti molitveniki se lahko naročijo pri **Tiskarni sv. Cirila v Mariboru**. Doposlali se bodo **priporočeno**.

Veletrgovina z vinom

tvrdka

F. Cvitanič - vdova

naznanja,

da se s 15. majem 1918 preseli v Viktringhof-ovo ulico št. 13 v Mariboru.

Občni zbor

POSOJILNICE V BREŽICAH

se vrši v sredo dne 1. maja 1918 ob 7. uri zvečer v lastni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računsk. zaključka za leto 1917.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 7. uri ne bil sklepčen, vrši se isti dan in v istem prostoru drugi občni zbor, ki sklepa takrat pri vsakem številu družnikov.

Načelstvo.

Naznanilo.

Pri polku Lir 22, 9. M. Baon 3. Zug, Felp. 26. je bil moj mož Anton Zupančič leta 1915 do 6. junija. — Ker je bilo pri tem polku več vojakov iz Štajerske, prosim, če bi mi kdo teh vojakov mogel sporočiti kaj je z mojim možem, ki mi od dne 6. junija 1915 ni nič več pisal. Proti primerni nagradi naj se mi blagohotno sporoči kar je gotovega o njem.

Dobrnich, Dolenjsko, dne 21. aprila 1918

Ana Zupančič.

BARVE

za barvanje volnenega, svilenega in platnenega blaga se dobijo sledeče: črna, siva, modra, zelena, rdeča, rjava in lila v zavitkih po 60 vin. v trgovini

Karl Loibner
pri „zvoncu“, Celje.

Vsak si lahko barva obleko in platno sam!

Za eno žensko obleko je treba najmanj 7 zavitev barve
Za eno žensko bluzo " " 3 " "
Za eden predpasnik " " 2 " "

Izvršujejo se tudi poštna naročila! 490

Vsakemu naročilu se priloži slovensko navodilo.

Obvestilo in zahvala

Globoko žalujoči naznanjamo tužno vest, da nam je dne 21. t. m. umrl iskreno ljubljenei soprog, oče, stari oče, stric, gospod

Hugo Tančič

v 77. letu svoje starosti.

Izrekamo ob enem iskreno zahvalo vsem mnogoštevilnim udeležencem njegovega pogreba dne 23. ter sv. maše zadušnice v domači dekanijski cerkvi dne 24. t. m.

Šmarje pri Jelšah, dne 24. aprila 1918.

Kot začetnik
se toplo priporočam preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom za vse v mojo stroko spadajoče delo:

Miloš Hohnjec,
kipar in zlatar v Celju,
Gaberje 18 (pri domobranski voj.)

Barve
za barvanje suknjenega blaga
(stofov), kot črne, temno-modre,
temno rjave, temno-rdeče, temno-
zelene in temno sive. Vsak si
sam lahko pobarva platno, volno
in svilo, dobiva se v zabojčkih po 50 v. za izven
Maribora franco proti predplačilu priporoča H.
BILLERBECK, Maribor, Gosposka ul. št. 29.

Kupim
korenje, repo, kisle zelje, kisle repo,
strd, drevesno škôrje, in ježice, po naj-
višjih cenah in tudi v vagonih za aprovizacije. Po-
nudbe Karlu Rayer, Maribor, Tegethof ova ul. 57.

„Panorama-International“
Maribor, Grajski trg št. 3, sraven gostilne „k črnemu
orlu“ se priporoča za obilen obisk. Odprta cel dan. Vstopnina
50 v. stroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki in vseh
bojstev, pokrajine vseh delov sveta v naravi velikosti, slikovite
in zanimive. Za malo denarja imajo vsi gostje črna in bela
mivonta cellega sveta. Kdo si želi ogledati „Panorama“ pri-
sopet, ker so vedno nove predstave.

Za pristnost in izvor se jemlje v polnem obsegu.

Vina
bela, rdeča in črna (dalma-
tinska) od 56 l naprej. Liter
po 5, 6 in 7 K po povzetju
prodaja in razpošilja trdka
F. Cvitanic vdova v Mariboru,
Šolska ulica št. 5.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje
trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbere dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Oradeu po zelo nizkih cenah.

N a z n a n i l o.
Naznanjam, da sem kupil
Jelek Kučkovičovo gostilno
„k zlatemu jagnjetu“
v Mariboru
na Tegetthoff-ovi ulici (vstric glavnega
kolodvora).
Gostilniško obrt sem prevzel 1. aprila.
Priporočam svojo gostilno cenj. prebi-
valstvu Maribora, okoličanom in potni-
kom, ki pridejo v Maribor.
Pristna vina! Domača kuhinja! Prijazna
postrežba! Sobe za prenočišče!
Se priporoča v čilen obisk
Josip Golec,
gostilničar.

Naznanilo.
C. kr. avstrijski vojaški zaklad za vdove in
sirote pod naj. išjim pokroviteljstvom Njegovega ce-
sarskega in kraljevega Apčstolskega Veličanstva
zavarovalni oddelek
otvoril je za politične okraje: Celje, Gornjigrad,
Konjice, Brežice, Slovenjgradec, Maribor, Ptuj,
Ljutomer in Radgona
ekspozituro
s sedežem v Mariboru,
Viktringhof-ova ulica št. 25.
» Muzej »
Slovenskega zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta št. 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, osobito vojne spomine.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina.
Na debelo!
FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta
priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in
celanastne posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okras-
tine. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in
Najsolidnejša in točna posrežba.

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893.
Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani
registrovano združba z omejenim jamstvom.
Devoljuje članom posojila proti
poročtvu, zastavi življenjskih polic,
posestev, vrednih stih papirjev ali
zaznambi na službene prejeme.
Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v od-
sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.
Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno
v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa
potrebna pojasnila.
Zadruga sprejema tudi hranilne
vloge in jih brestuje po 4 1/2 %.
Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915
519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915
1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno
glavnice za 6.089.850 kron.

Eno cerkev ali altarno slike
poslika katol. umetnik, propaga-
tor umeni cerkvenega, brezplačno,
le povrnitev režijskih stroškov
Podrobna pojasnila daje „Revue
pro umeni cirkvoni“, Praga-Vino-
gradi, Kramarova 10. Češka.
Vojni invalid išče lahkega dela za
hrano. Dopisi na upravo lista. 64
Zveplo za sode, kg K 96 — raz-
pošilja po poštne povzetju F.
A. Krepek Maribor ob Dravi, Bis-
markstrasse 19. 418
Izgubila
se je dne 25. marca proti 1/2, 12
uri ponoči na poti od kavarne
„Rathaus“ do državnega mosta
kožuhata boja. Ista je sive barve,
velike oblike in dobro ohranjena.
Kdor jo je našel, se prosi, da jo
proti nagradi odda mestnemu ura-
du za najdene predmete v Mari-
boru.
Kislo vodo
in vino
razpošilja
A. Oset, p. Guštanj,
Koroško. 70

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru
reg. zad. z neom. zav.
Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obratujejo: zavarstvo po 2 1/2 %, proti trimesčni odložitvi po 3 1/2 %. Obroci se pripisujejo k kapitalu
1. januarja in 1. julija vsakega leta. Društvo najhitreje se sprostanje last gotov denar, ne da bi se s njih obratovanje kaj poslabšalo.
Za naloganje po polji se pobirajo hranilne polonije (97.876) na vsakega. Kmeti davek plača posojilnica zastonj.
Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižno poljo, poplačani vredenosti po 5 1/2 %, na vknjižno splošno po 5 1/2 %, na vknjižno in poročilo po
5 1/2 %, in na enoletni kredit po 6 %. Medsebojne upravnice na mestno vrednostnih papirjev. Delgove pri drugih denarnih zavodih
preverljamo posojilnica v svojo last proti povratitvi gotovih sredstev, ki pa nikoli ne presegajo 1 kron. Prehajo za vknjižno dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kofica
Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 9. do 12. ure dopoldne izvenredni prazniki. V uradnih urah se sprejemajo
in izplačuje denar.
Pojasnila se dajajo in prebuje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne.
Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.
Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)